

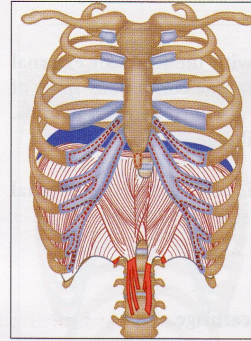
Öndunarvöðvar og vöðvar í kviðarholi

Diaphragm (Þind)

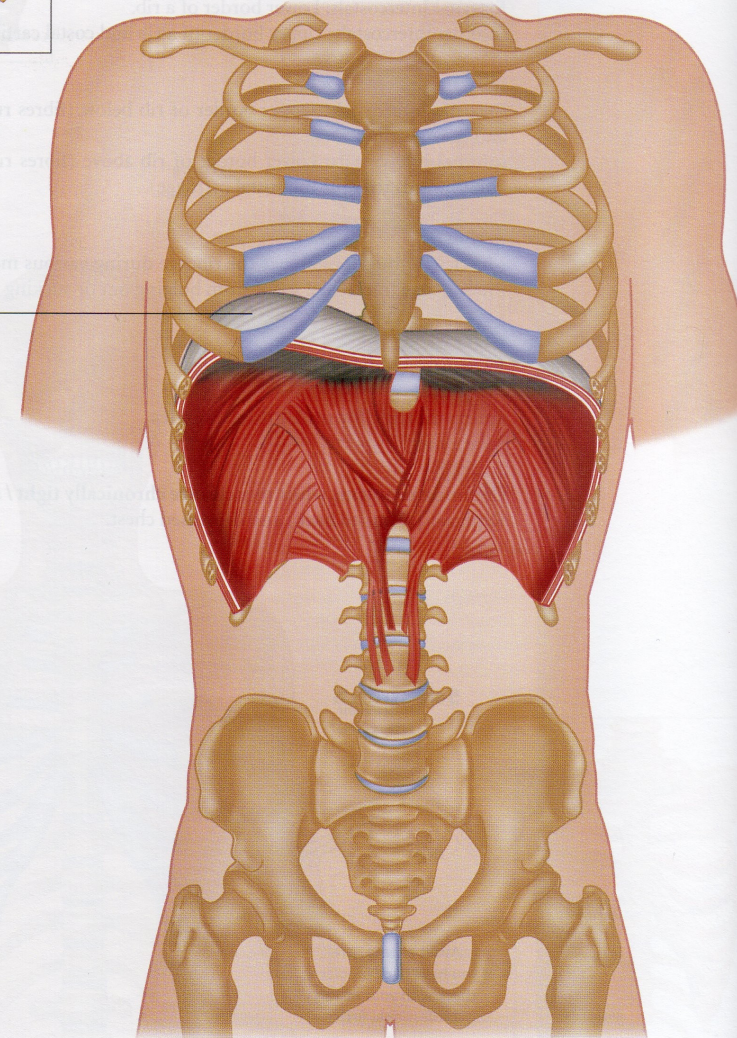
- Upptök
  - Neðsti hluti bringubeins (xiphoid process = flagbrjósk), sex neðstu rifbeinin og tveir til þrír efstu lendarliðir (L1-L3)
- Festa
  - Allir vöðvaþræðirnir festast á miðlæga sín í vöðvanum sjálfum
- Hlutverk
  - Þindin er mikilvægasti öndunarvöðvi líkamans
  - Aðgreinir brjósthol frá kviðarholi

DIAPHRAGM

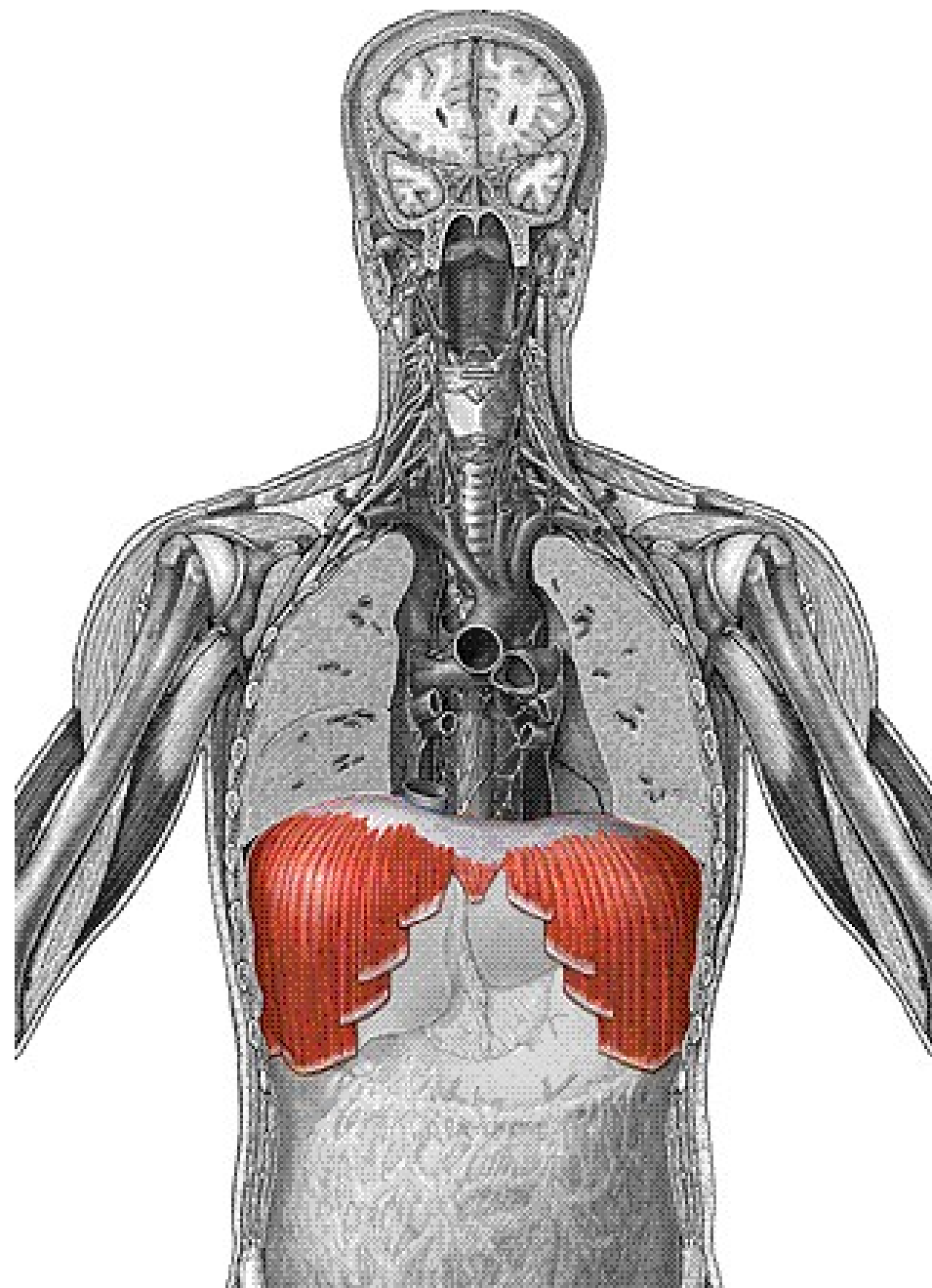

Origin on posterior of costal cartilage.

Central tendon of diaphragm

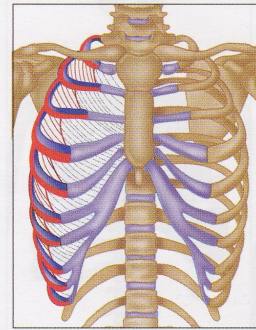
Pindin

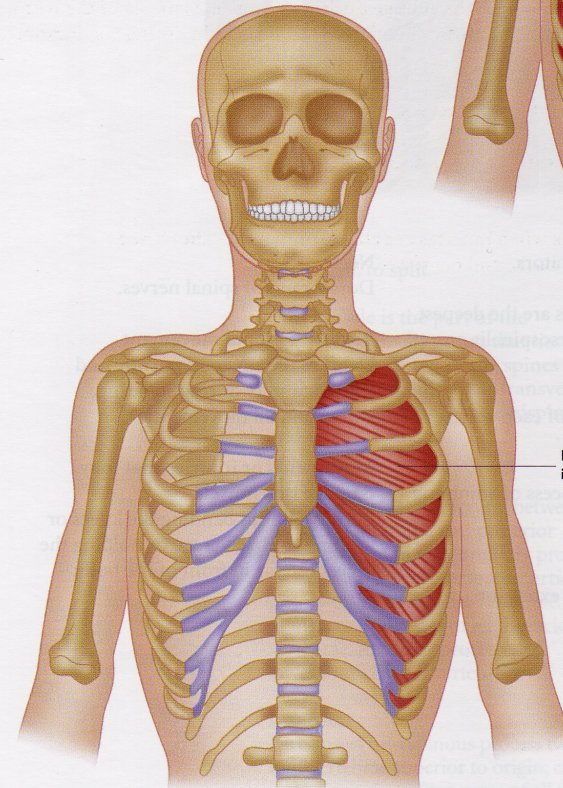
- External og internal intercostals (ytri og innri millirifjavöðvar)

- External = ytri
- Internal = innri
- Inter = milli
- Costa = rif

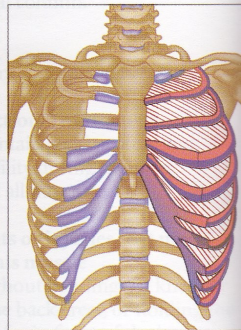
- Þessir vöðvar tengja saman aðliggjandi rifbein
- Þeir eru öndunarvöðvar auk þess sem þeir loka bilum milli rifbeinanna

External intercostal

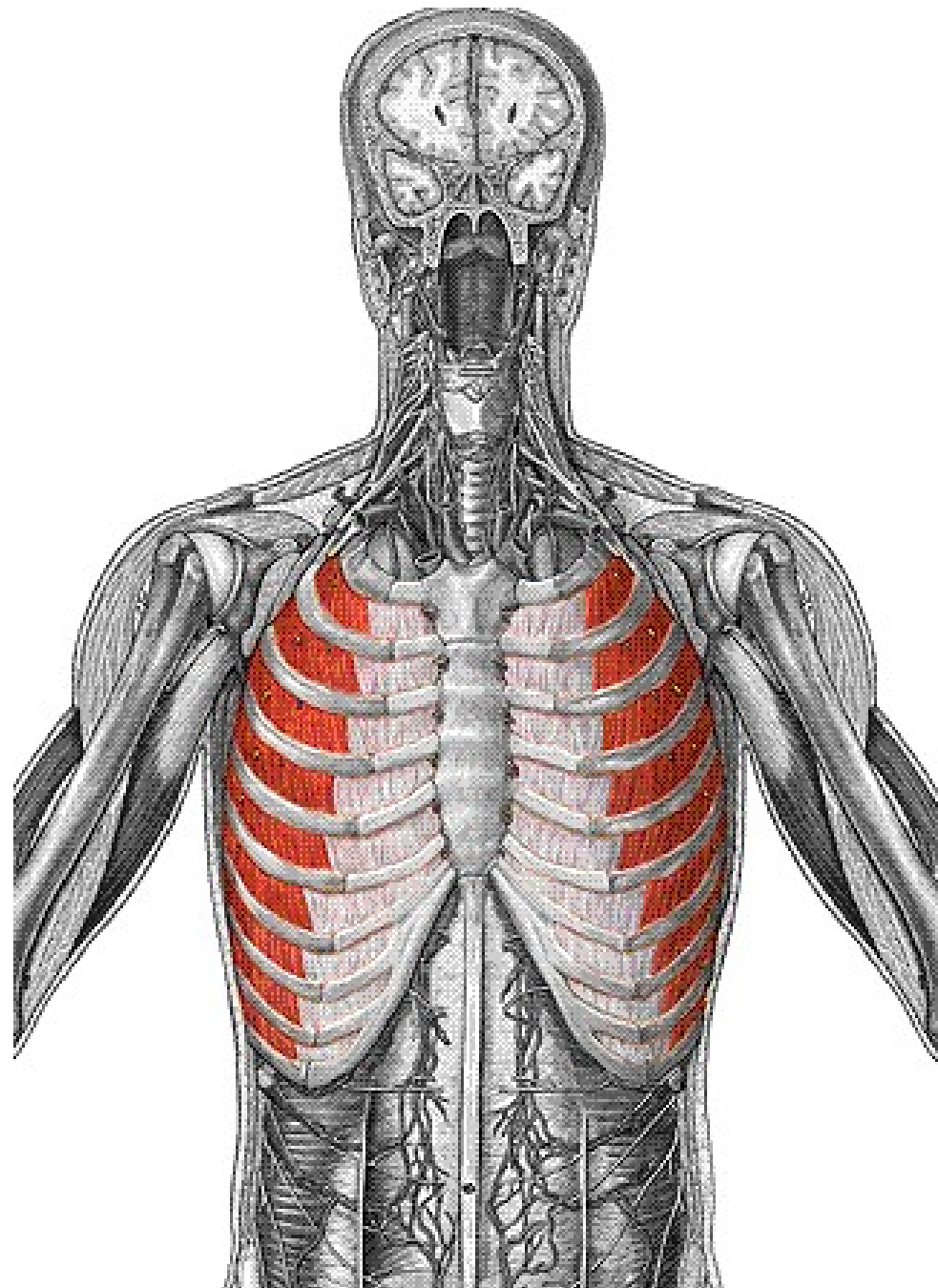

Internal intercostal

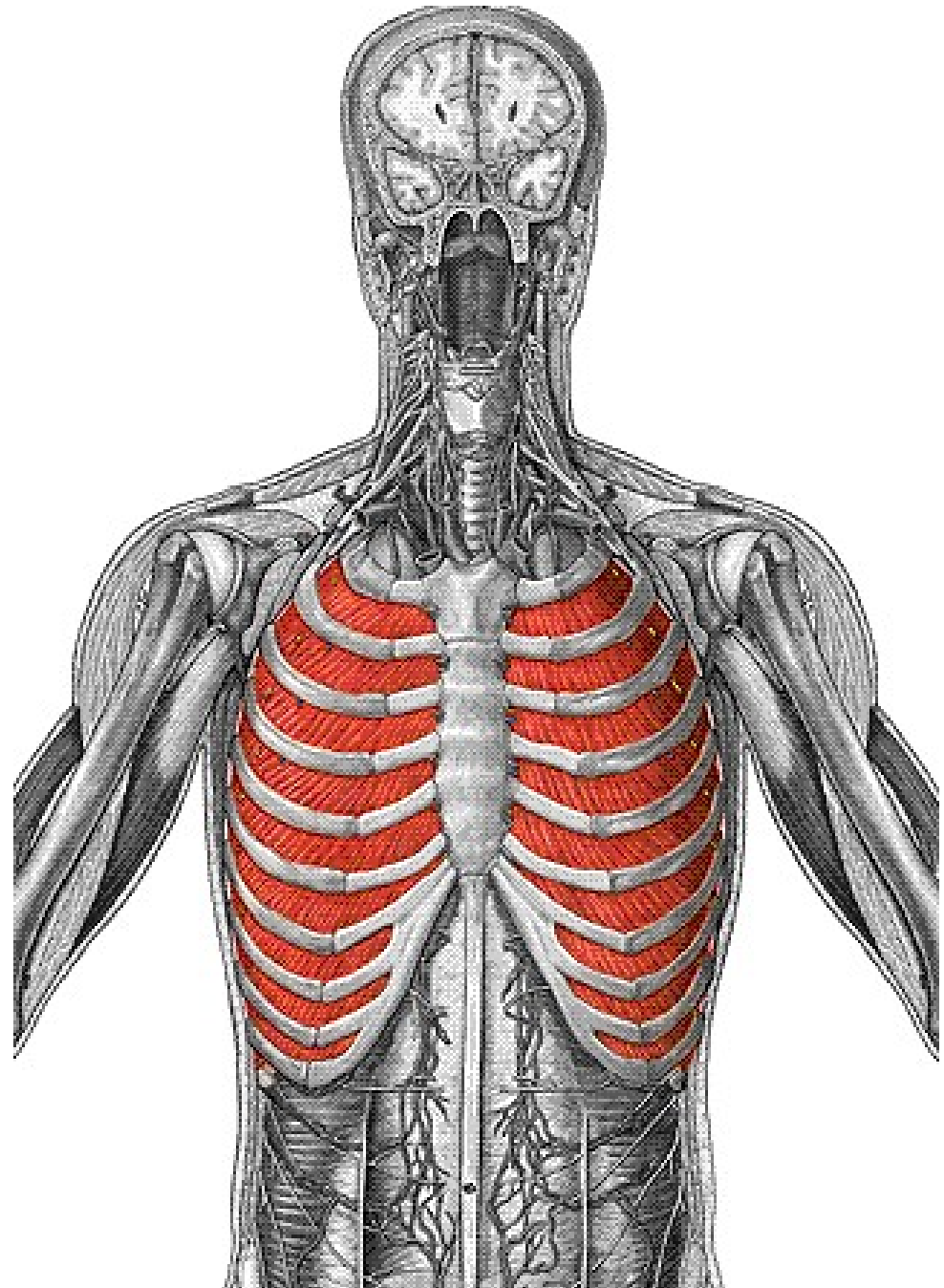
External intercostals (ytri millirifjavöðvar)

- Upptök
  - Neðan á öllum rifbeinum
- Festa
  - Liggja á ská og fram og festast ofan á næsta rifbein fyrir neðan
- Hlutverk
  - Eru öndunarvöðar
  - Lyfta rifbeinum upp og auka þannig rúmmál brjósthols

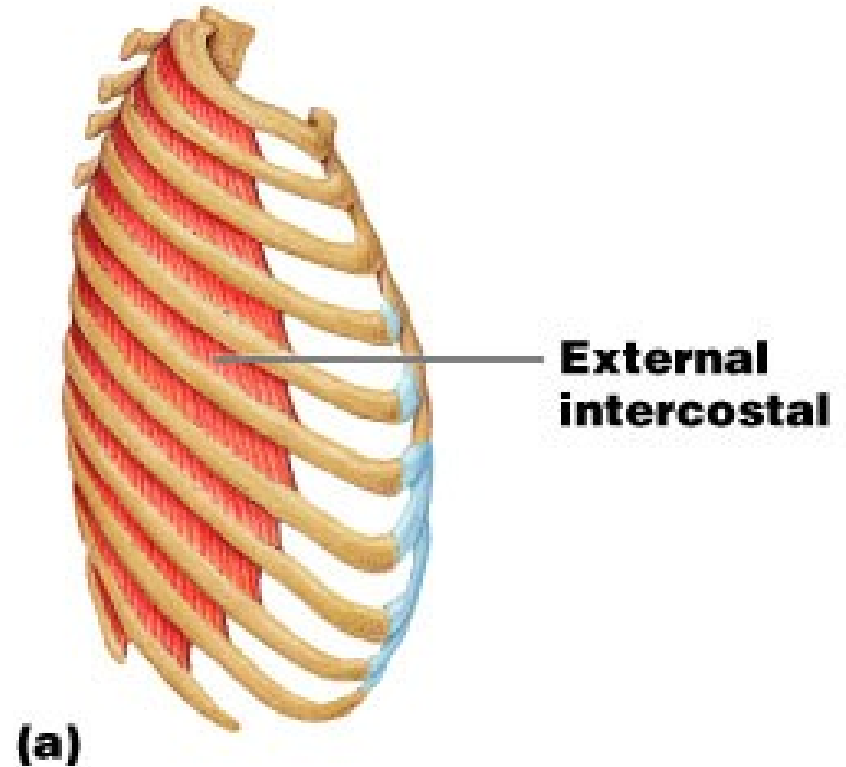
Internal intercostals (innri millirifjavöðvar)

- Upptök
  - Eiga upptök ofan á öllum rifbeinum
- Festa
  - Liggja fram á ská og festa sig við neðri hluta næsta rifbeins fyrir ofan
- Hlutverk
  - Eru öndunarvöðvar
  - Taka þátt í útöndun við áreynslu (forced respiration) með því að lækka rifbein og minnka þar með rúmmál brjósthol

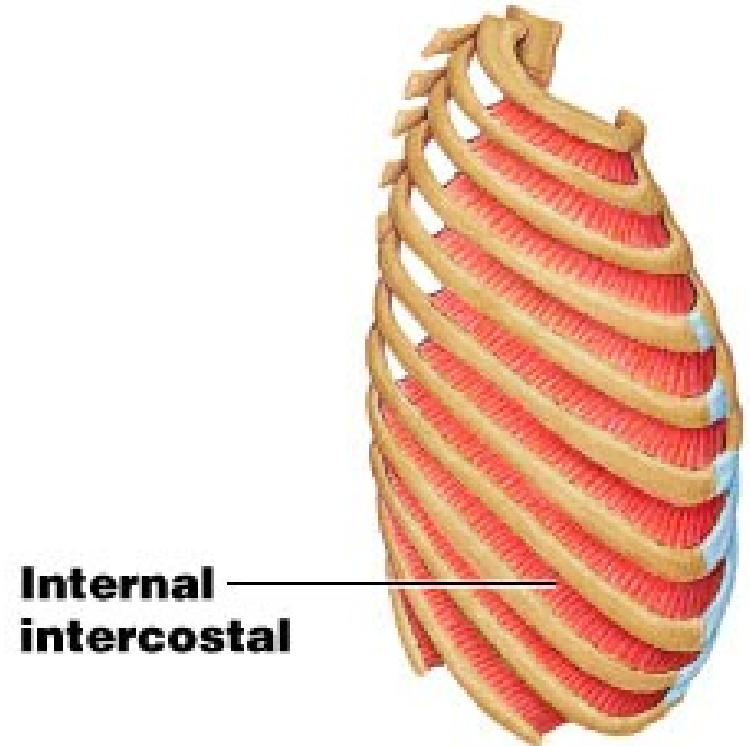
Öndunarvöðvar

- Innöndun er aktíft ferli sem byggist á því að diaphragma (þind) og external intercostalis (ytir millirifjarvöðvar) dragist saman
- Leiðir þetta til þess að brjósthól stækkar og loft flæðir inn í lungun

Öndunarvöðvar

- Þindin spennist niður þegar hún dregst saman og stækkar þannig brjóstholið
- Ytri millirifjavöðvarnir stækka brjóstholið með því að spenna brjóstkassan út og upp þegar þeir dragast saman
- Internal intercostals (innri millirifjavöðvar) taka einungis þátt í útöndun við erfiði
  - útöndun er vanalega passíft ferli út af teigjanleika lungna
- Magavöðvar og pectoralis major taka einnig þátt í útöndun við erfiði

Kviðarvöðvar

- Kviðurinn er samsettur úr fjórum þöruðum vöðvum
  - Rectus abdominis
  - Internal og external obliques
  - Transversus abdominis

Faskíum (vöðvafellum) og sinafellum (aponeusosis) þeirra

- Vöðvaknippi þessara vöðva liggja allar í mismunandi áttir sem gefur kviðarveggnum aukinn styrk
  - Rectus abdominis liggur langsum framan á kviðnum
  - Transversus abdominis liggur þversum yfir lendarsvæðið
  - External og internal obliques liggja svo loks á ská miðað við hina
- External og internal obliques auk transversus abdominis festast svo allir við sinafellið sem umlykur rectus abdominis

Kviðarvöðvar

- Auk þess að mynda kviðarvegg þá:
  - hjálpa þessir vöðvar við lateral flexion og snúning bols ásamt djúpu bakvöðvunum og quadratus lumborum
  - Hjálpa við þvag- og saurlát, fæðingu, uppköst, hósta, hnerra og öskur

Kviðarvöðvar

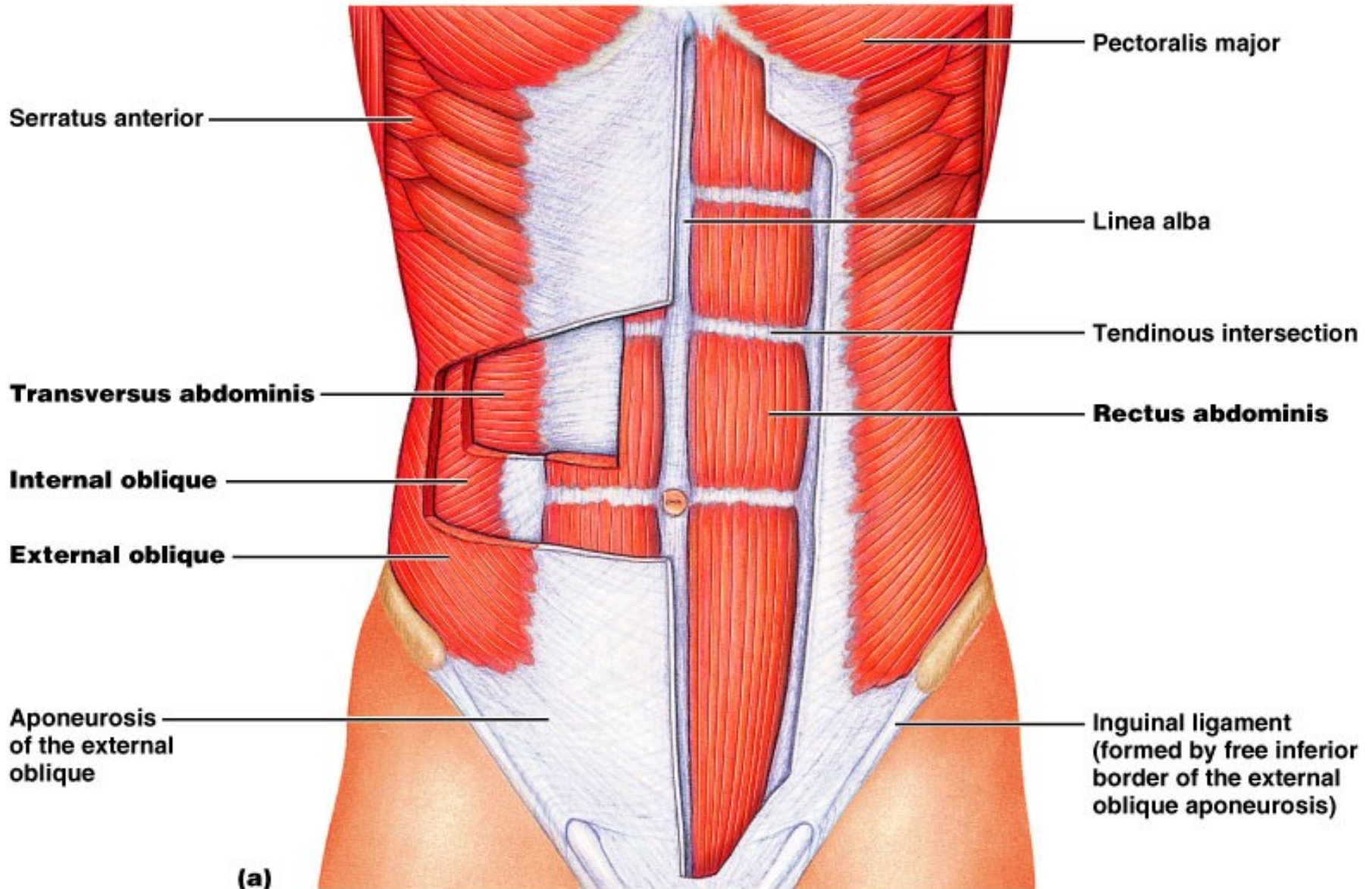
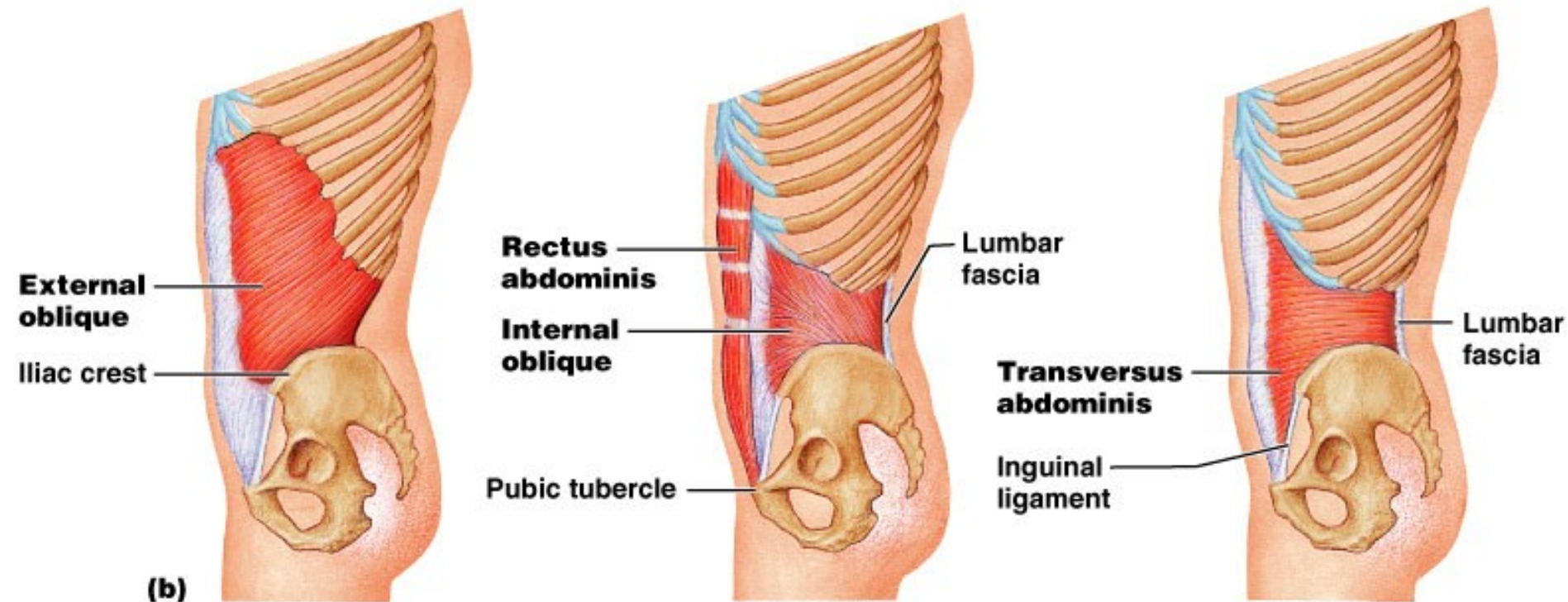

Figure 10.11a

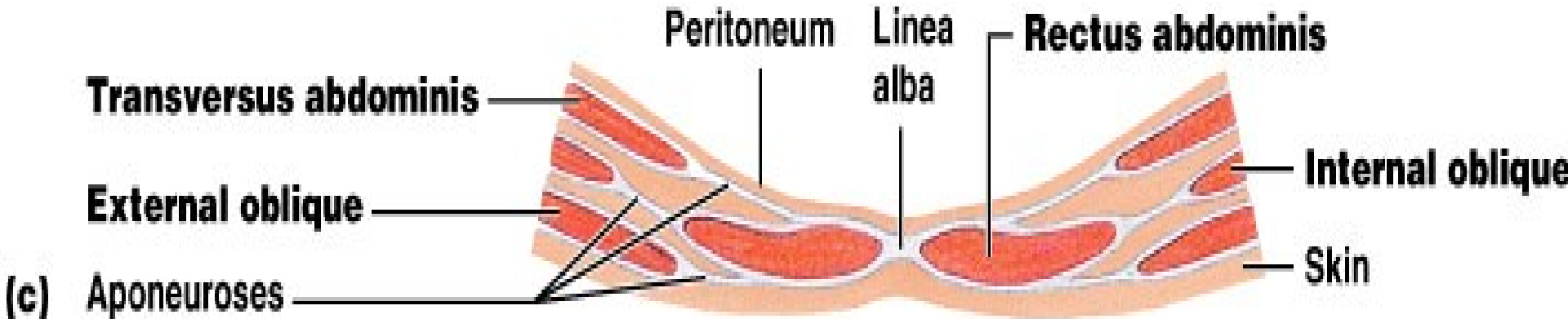
Kviðarvöðvar

- Vöðvaknippi kviðarvöðvana liggja allir í mismunandi stefnu og styrkja þannig kviðarsvæðið og mjóbakið

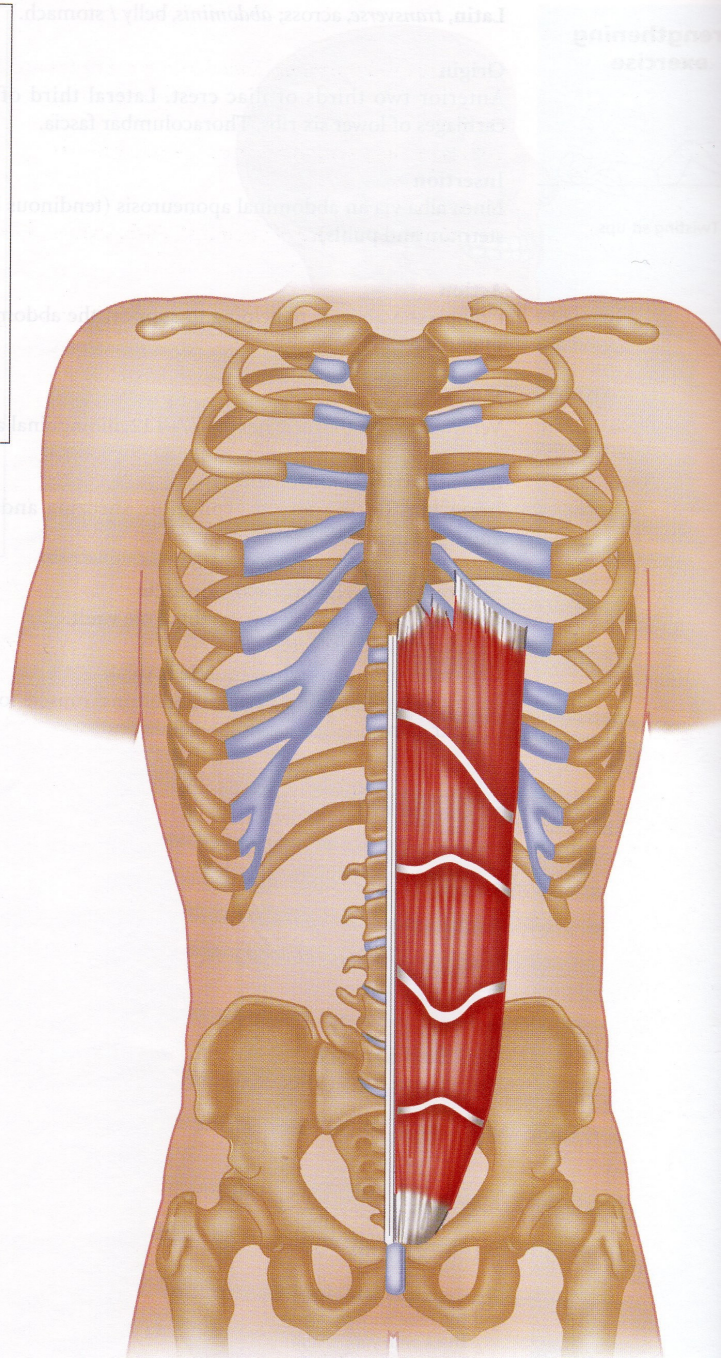
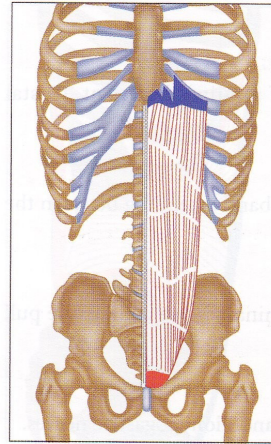
Kviðarvöðvar

- Hér sést hvernig lateral (hliðlægu) kviðarvöðvarnir tengjast sinafellinu (aponeurosis) sem umlykur rectus abdominis
- Því tengjast þeir allir með beinum eða óbeinum hætti við linea alba (hvítrák (sem er línan sem kemur lóðrétt niður rectus abdominis (six-packsins)))

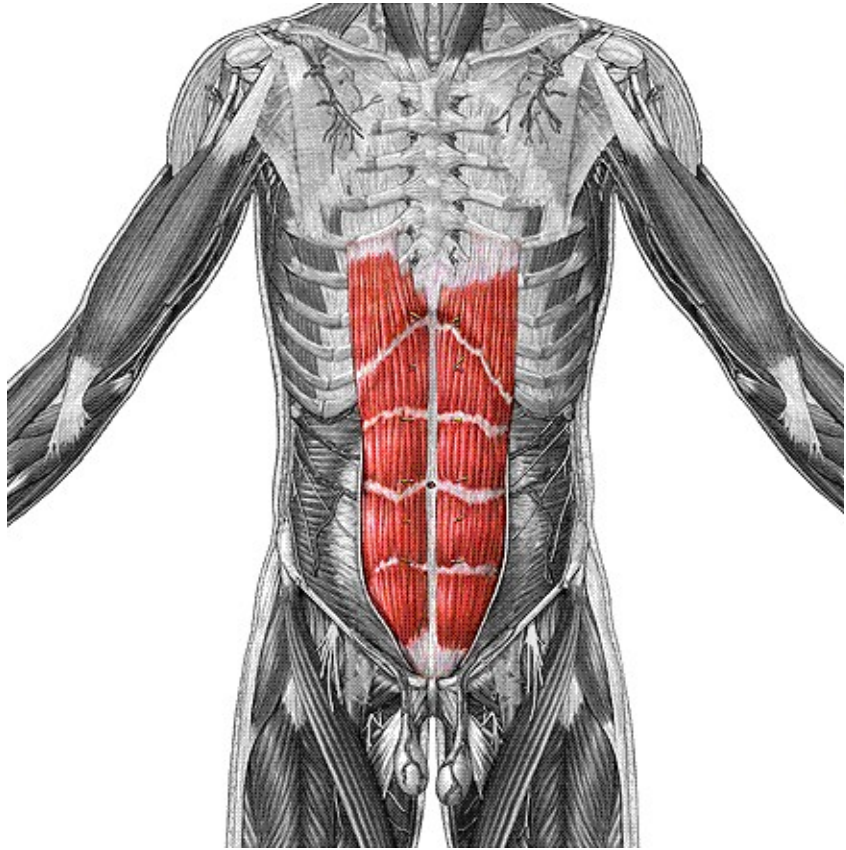
Rectus abdominis (magálsbeinn)

RECTUS ABDOMINIS

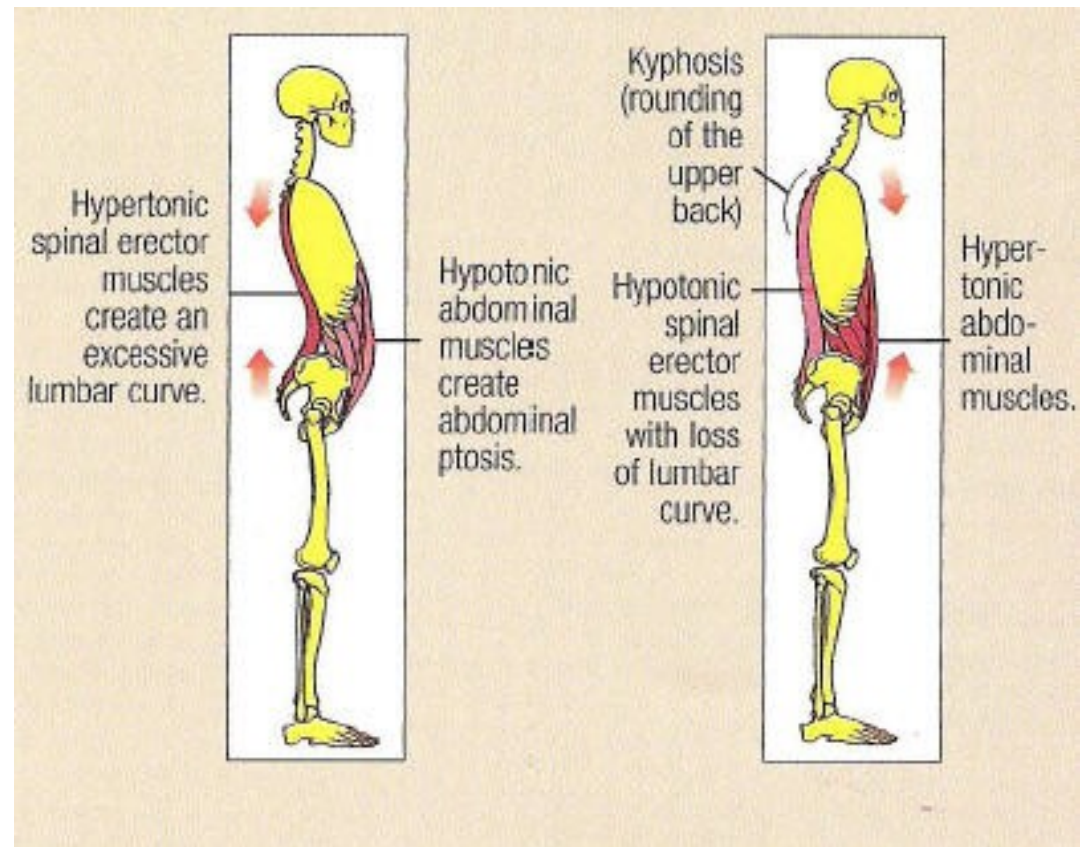
- Liggur langsum á milli brjóstkassa og klyftarbeins (medial hluti mjaðmagrindar að framan)
- Þetta er vöðvinn sem er oft kallaður six pack eða þvottabretti
- Myndast þessar áberandi búlgur á vöðvanum vegna sinabanda sem liggja þversum yfir vöðvan
- Linea alba (hvítrák) liggur svo medíalt niður allan vöðvann
- Upptök
  - Ofan á os pubis (klyftarbein) og symphysis pubis (klyuftarsambriskja)
- Festa
  - Processus xiphoideum á sternum (flagbrjósk á bringubeini) og geislungar (brjóskhluti rifbeina) 5. – 7. rifs (þ.e.a.s. þau rif sem eru næst neðri hluta bringubeins)
- Hlutverk
  - Rectus abdominis er eini vöðvinn sem flexar búkinn
    - Færir brjóstkassa nær mjöðm

ACTION OF THE ABDOMINAL MUSCLES

Rectus abdominis og erector spinae

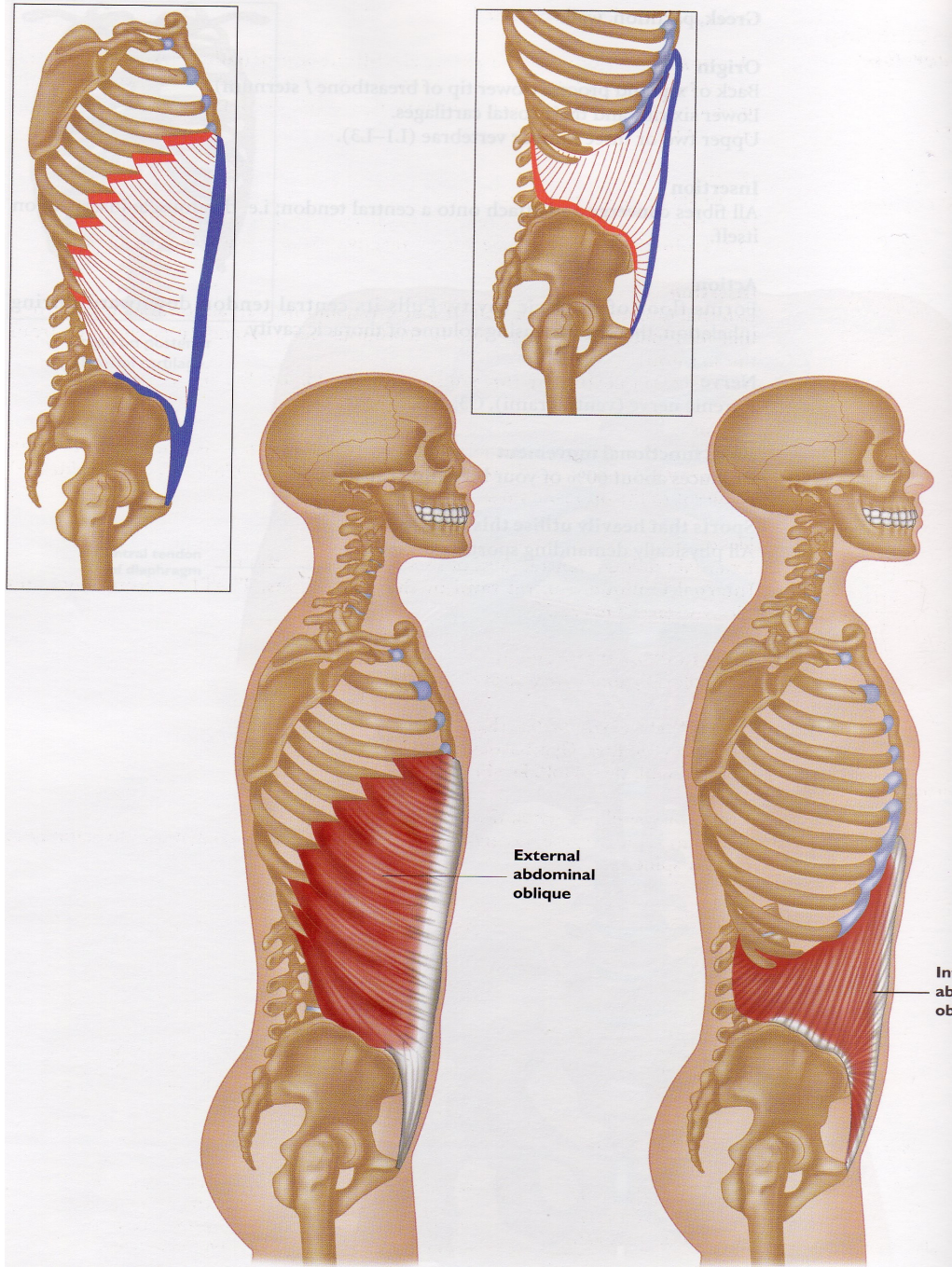
- Jafnvægi verður að vera í styrk djúpu bakvöðvana (erector spinae) og kviðarvöðva
- Ef kviðarvöðvar eru of sterkir og stífir en djúpu bakvöðvarnar veikir getur það leitt til slæmrar líkamsstöðu (*kryppu*) og bakverkjar

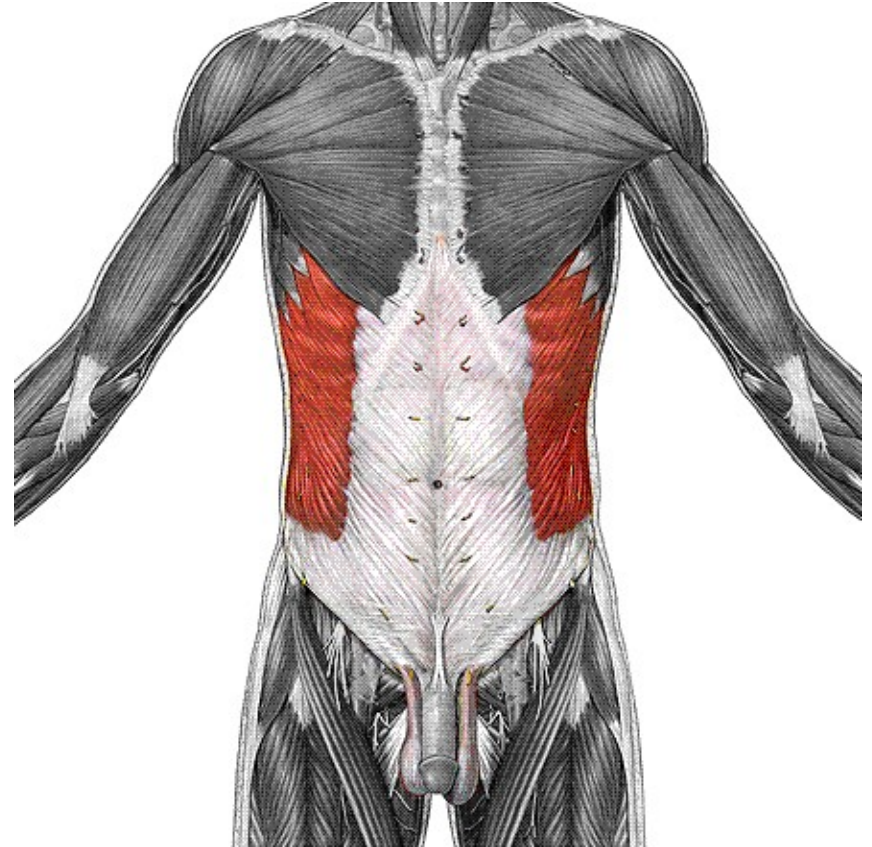

EXTERNAL AND INTERNAL OBLIQUES

- External og internal obliques (ytri og innri skávöðvar kviðar)
- Þetta eru vöðvarnir sem mynda hliðlægu kviðarvöðvana
- Liggja þeir báðir í ská að linea alba
  - External oblique liggur niður á ská
  - Internal oblique liggur upp á ská

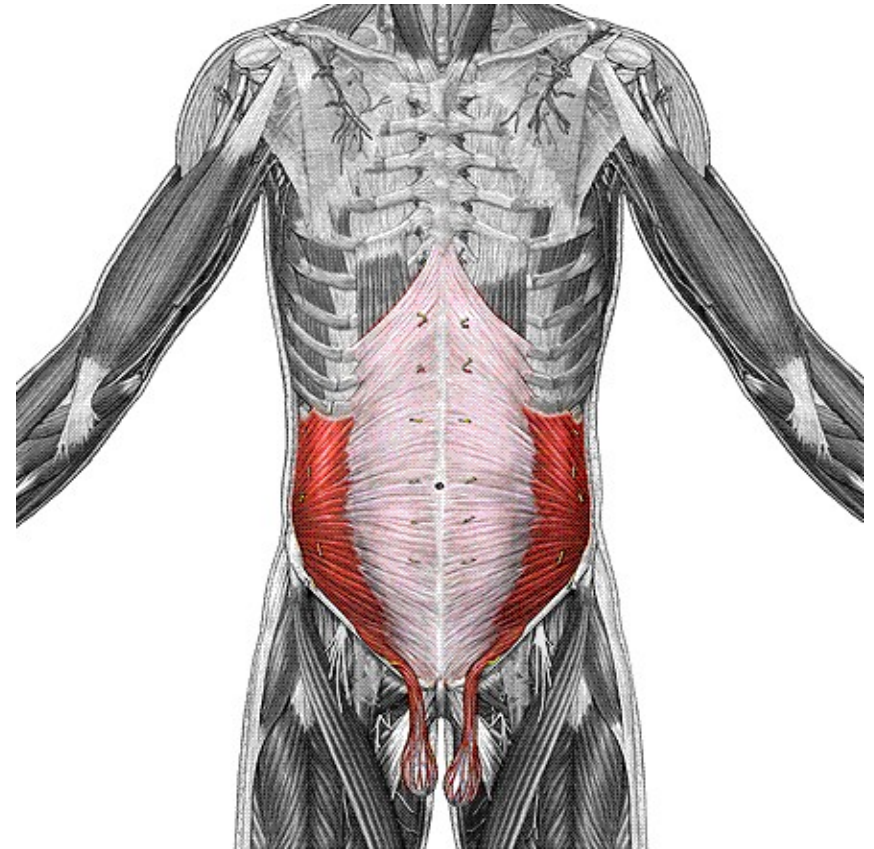
- External obliques
  - (obliquus externus)
- Upptök
  - 8 neðstu rifbeinin
- Festa
  - Anterior (framan) á iliac crest og í sinafellið sem umlykur rectus abdominis
- Hlutverk
  - Spennir kvið og kviðarhol
  - Samdráttur öðrum megin beygir bol laterally (hliðlægt) og snýr honum

Internal obliques

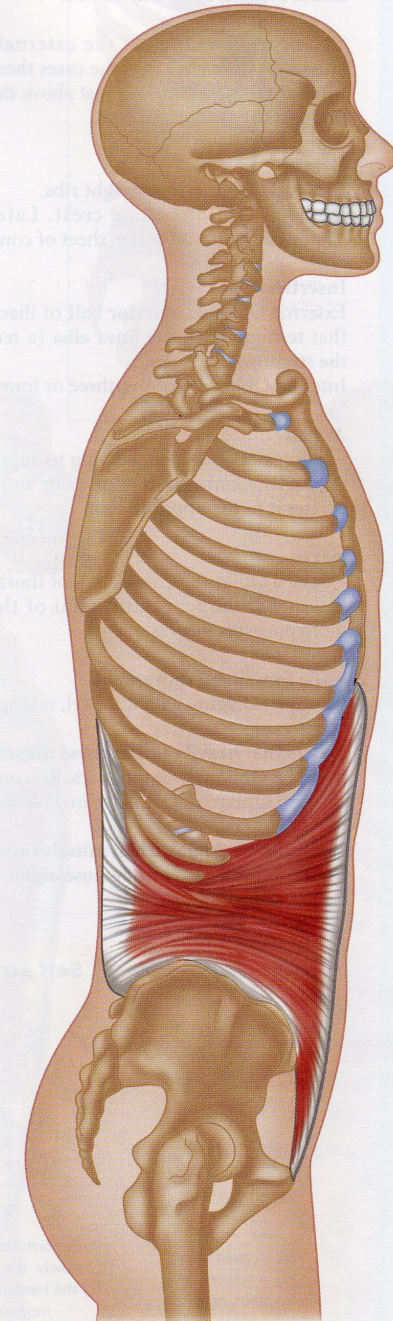
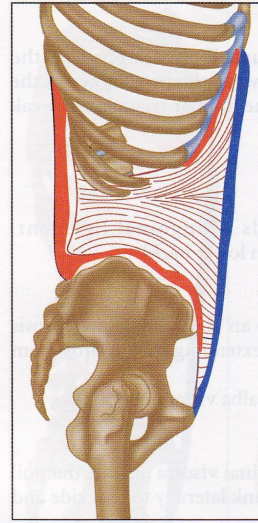
– (obliquus internus)

- Upptök
  - Iliac crest
  - Lateral 2/3 af inguinal ligament
  - Thoracolumbar fascia (bandvefshimna utan um djúpu bakvöðvana)
- Festa
  - 3-4 neðstu rifbeinin og sinafellið utan um rectus abdominis
- Hlutverk
  - Spennir kvið og kviðarhol
  - Samdráttur öðrum megin beygir bol laterally (hliðlægt) og snýr honum

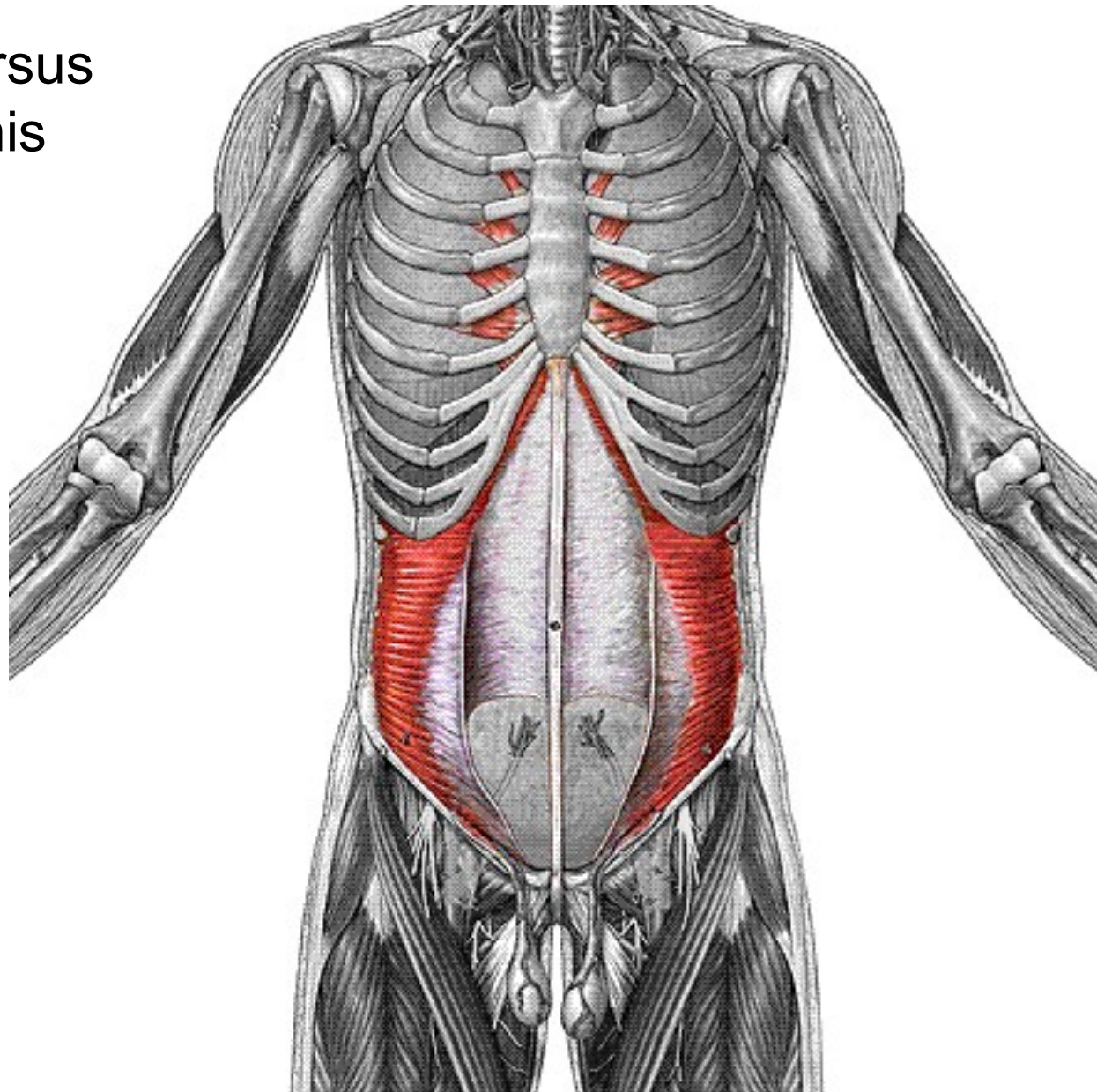
Transversus abdominis (þvervöðvi kviðar)

TRANSVERSUS ABDOMINIS

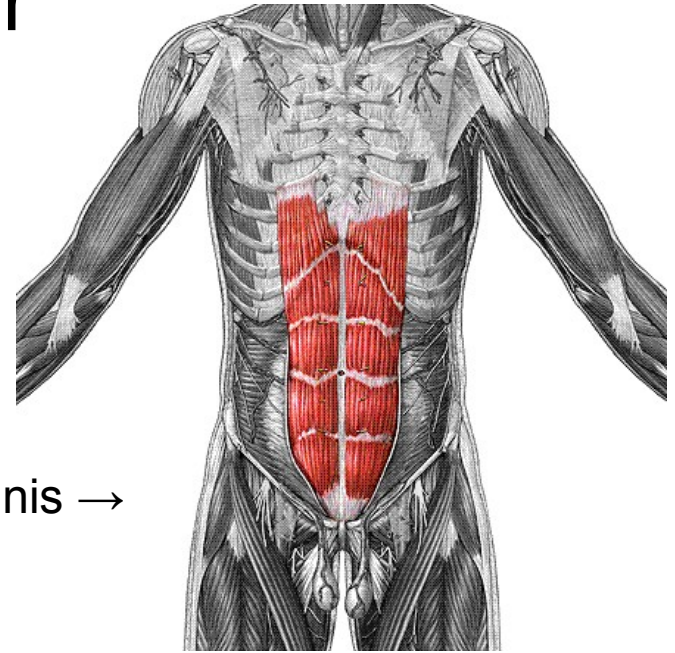
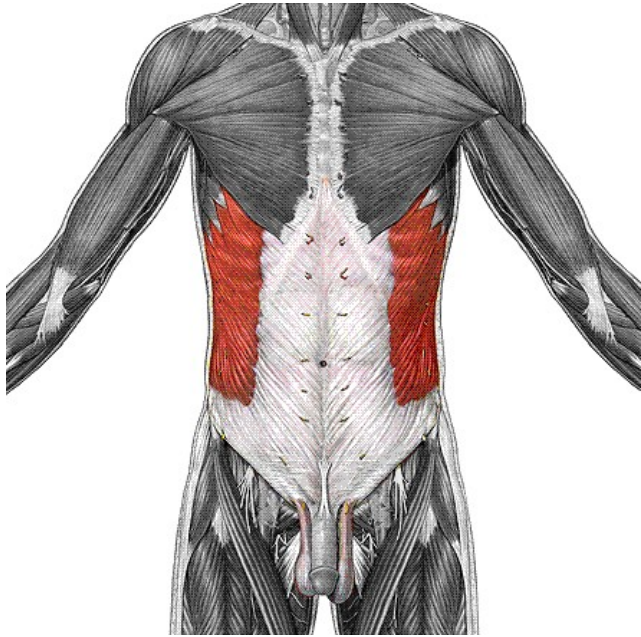
- Upptök
  - Anterior 2/3 af iliac crest
  - Lateral 1/3 af inguinal ligament
  - Geislungar sex neðstu rifbeina
  - Thorocolumbar fascia
    - Thorocolumbar fascia er bandvefshimnan sem umlykur djúpu bakvöðvana
- Festa
  - Festist við linea alba í gegnum sinafellið sem umlykur rectus abdominis
- Hlutverk
  - Spennir kvið og kviðarhol

Transversus Abdominis

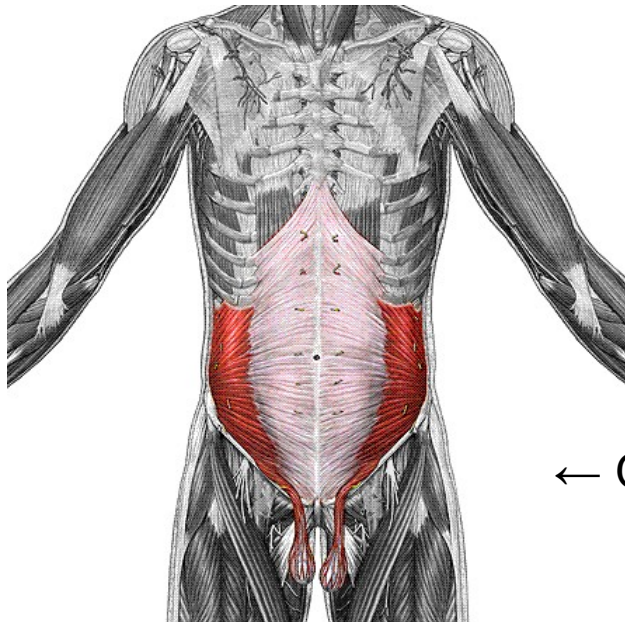

Kviðvöðvarnir

← Obliquus externus

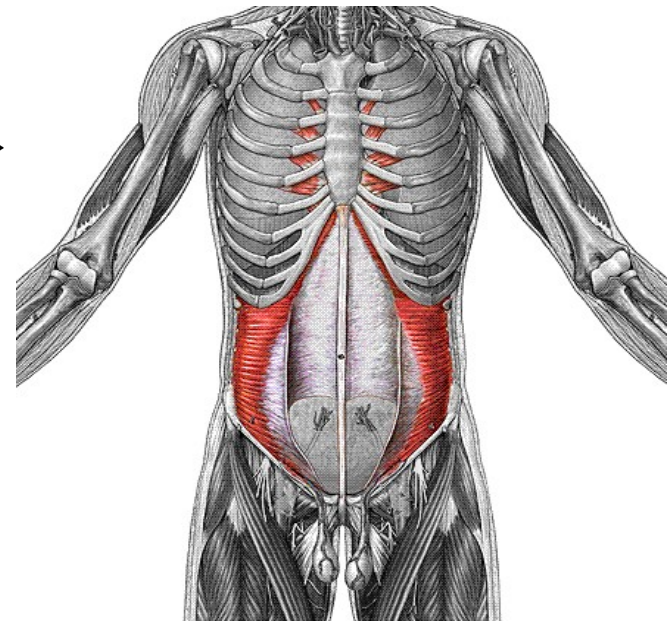

Rectus Abdominis →

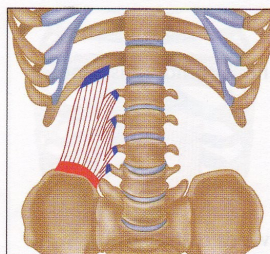

← Obliquus internus

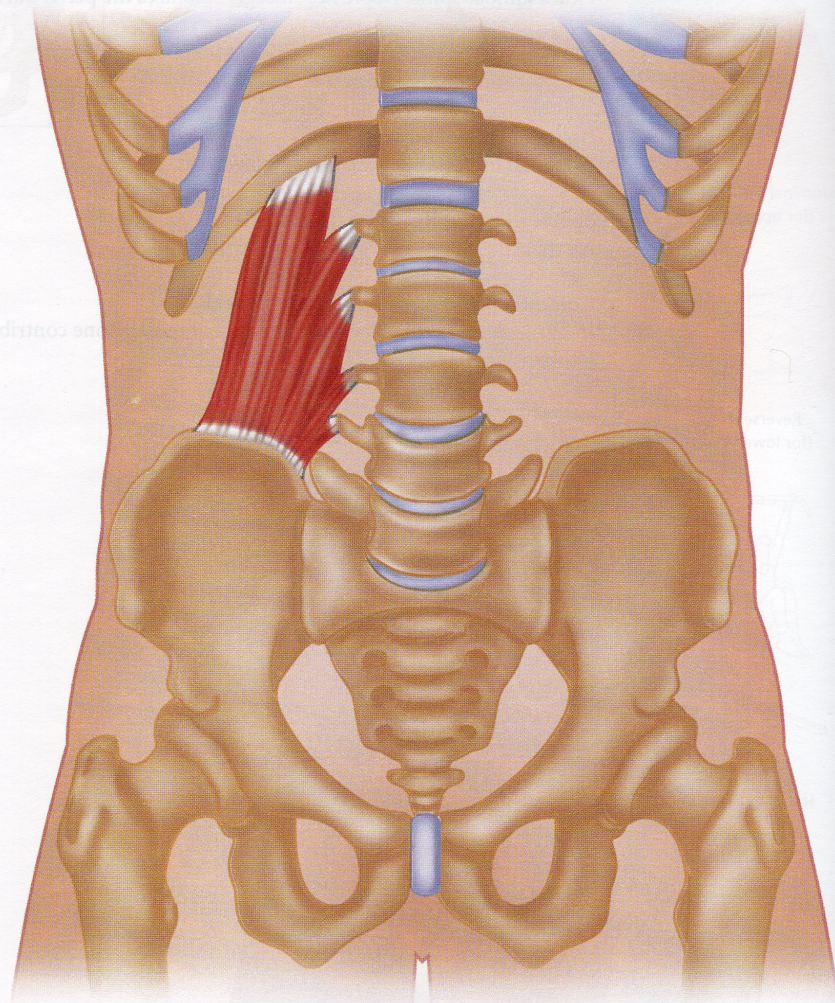
Transversus
abdominis →

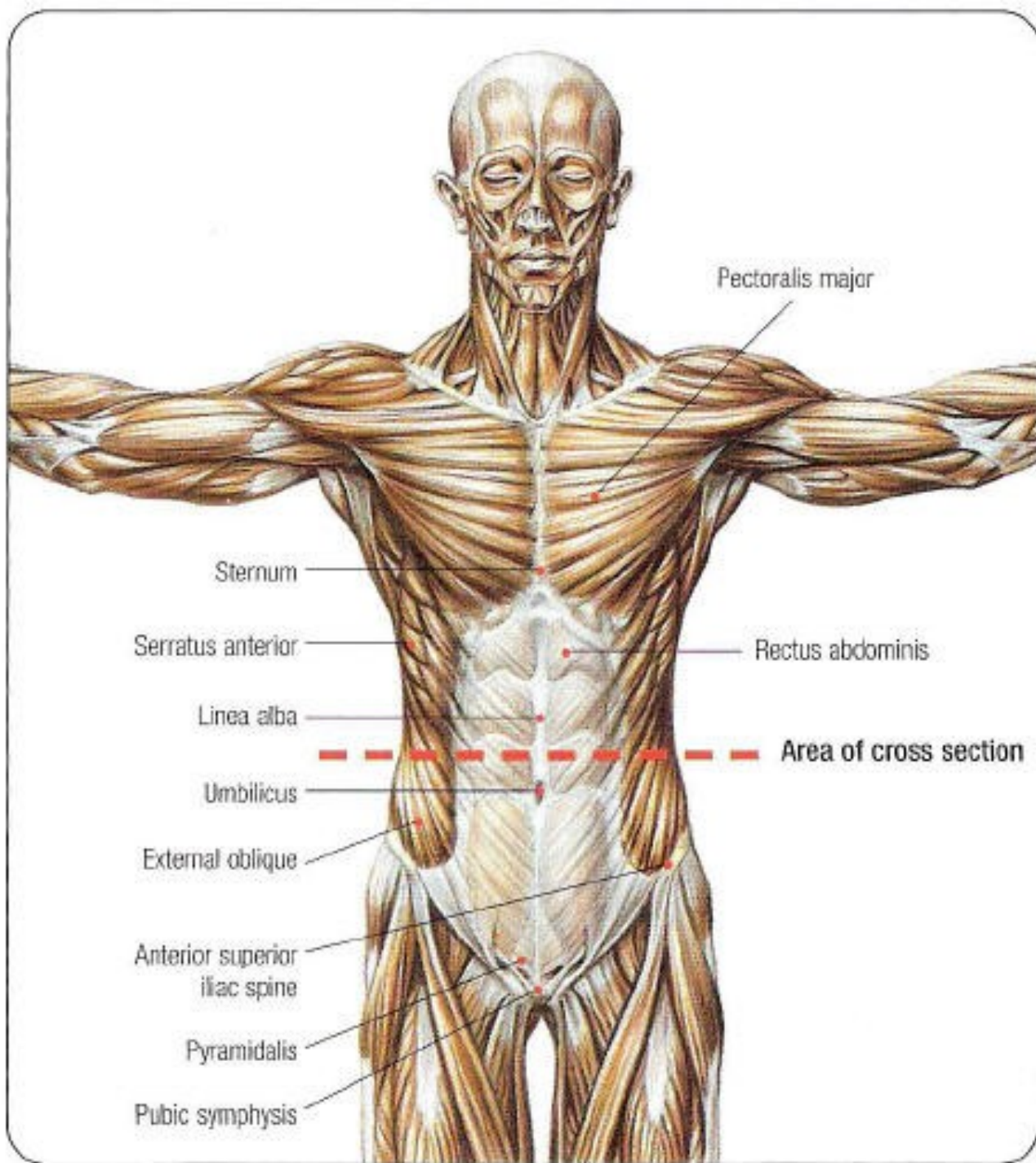
QUADRATUS LUMBORUM

Anterior view.

- Quadratus lumborum (huppvöðvi)
- Þessi vöðvi myndar posterior hluta kviðarveggjarins
- Upptök
  - Iliac crest
- Festa
  - Neðsta rifbeinið (12. rifbeinið) og þvertindar fjögurra efstu lendarliðanna
- Hlutverk
  - Laterally flexar hryggsúlu
  - Hjálpar til við að viðhalda eðlilegri sveigju á lendarliðum
    - “fettir bak”
  - Festir neðsta rifbeinið við innöndun

Pectoralis major

Sternum

Serratus anterior

Linea alba

Umbilicus

External oblique

Anterior superior
iliac spine

Pyramidalis

Pubic symphysis

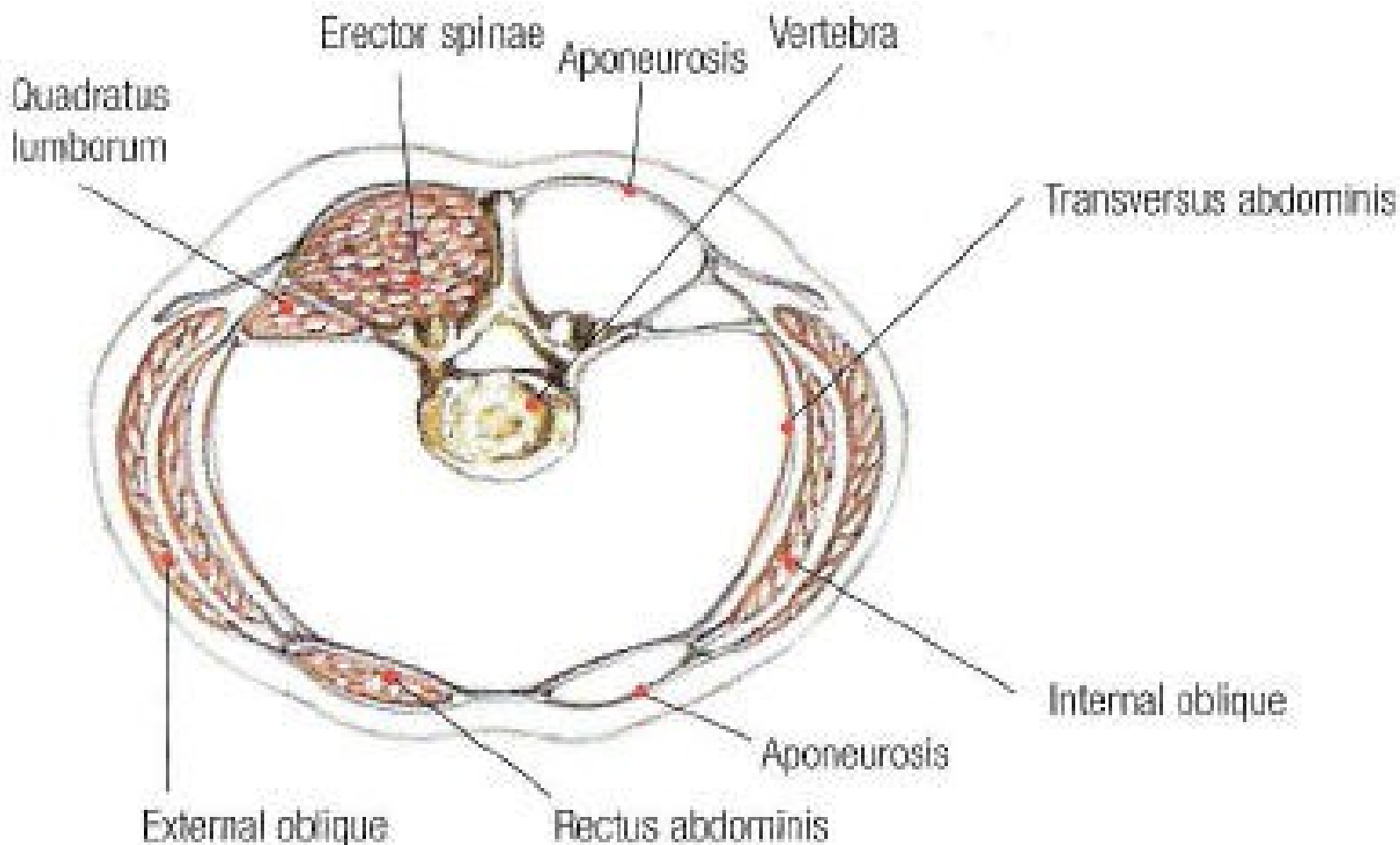
Rectus abdominis

Area of cross section

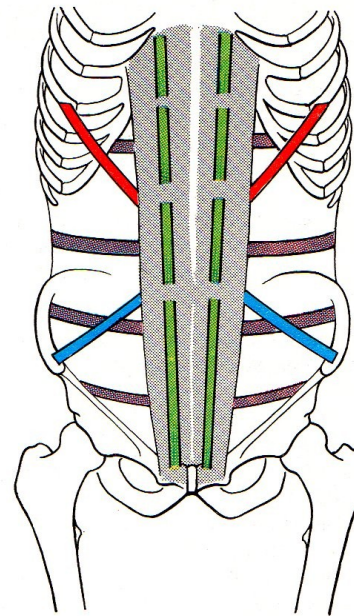
Þverskurður af vöðvum í kviðarholinu

CROSS SECTION

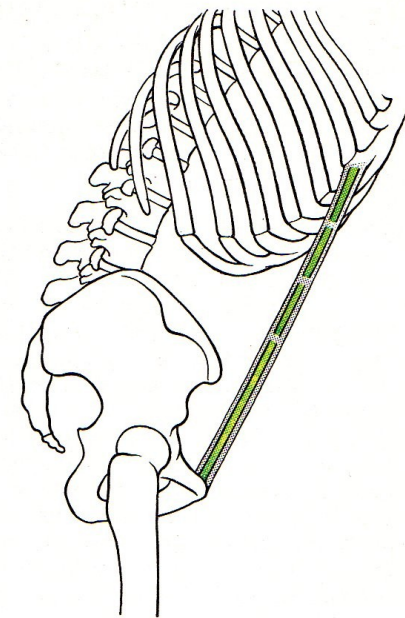

Hreyfingar bols

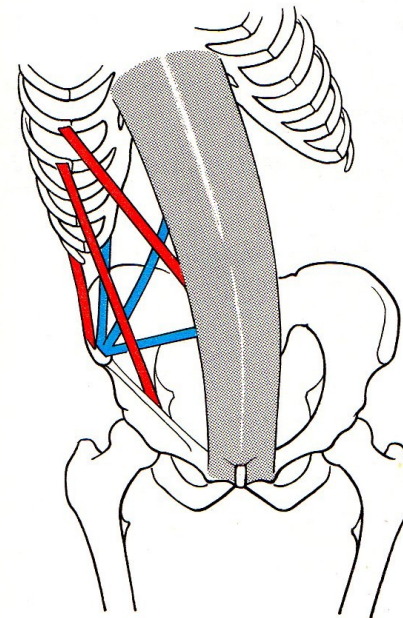
- Flexion
  - Flexion bols er vegna samdráttar rectus abdominis
- Lateral flexion
  - Er vegna samdráttar í
    - External og internal obliques
    - Quadratus lumborum
    - Djúpu bakvöðvarnir
- Lateral rotation
  - Er vegna samdráttar í
    - Internal obliques sömu hliðar og líkaminn beygir sig
    - External obliques gagnstæðrar hliðar

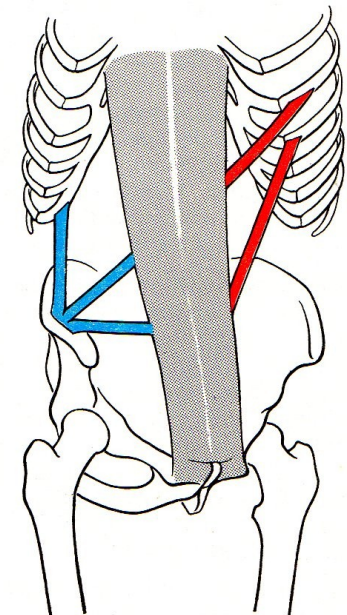
A Direction of tension of the muscle fibers

B Anterior flexion

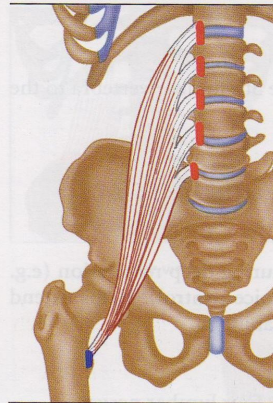
C Lateral flexion

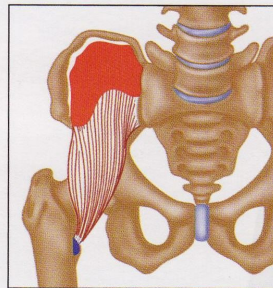
D Lateral rotation

Iliopsoas

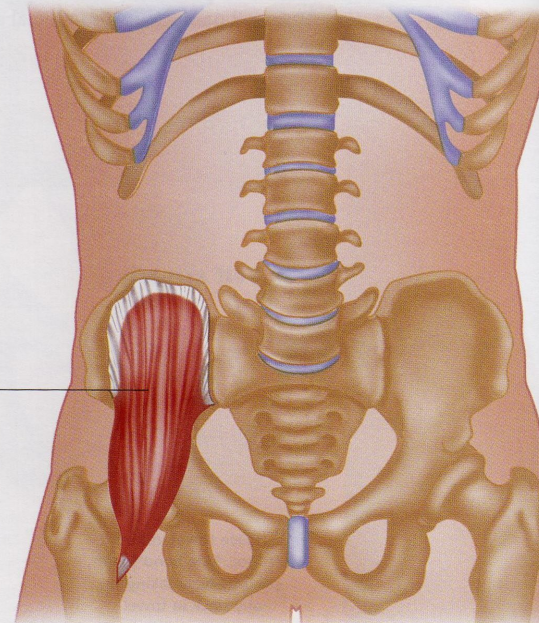
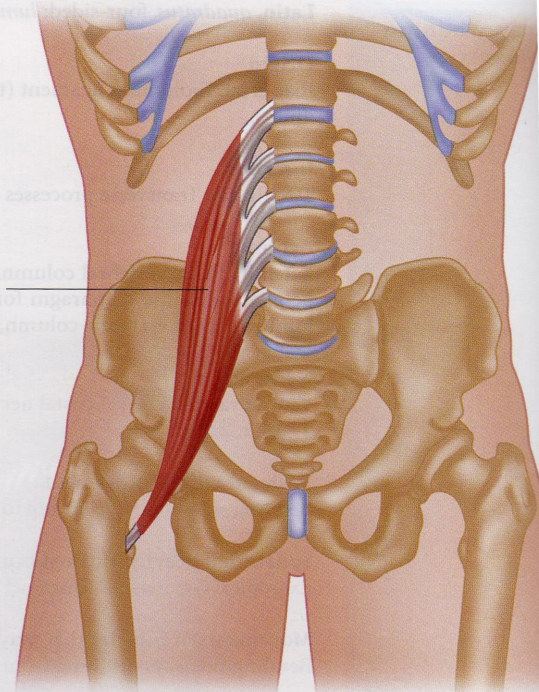
- Psoas major og iliacus eru stundum taldir til posterior kviðarvöðva þótt þeir virki á mjöðm og femur (lærlegg)
- Þessir tveir vöðvar renna saman við festu og festast báðir við trochaner minor á femur (ofarlega og miðlægt á lærlegg)
- Því eru þeir oft kallaðir saman Iliopsoas

Psoas major

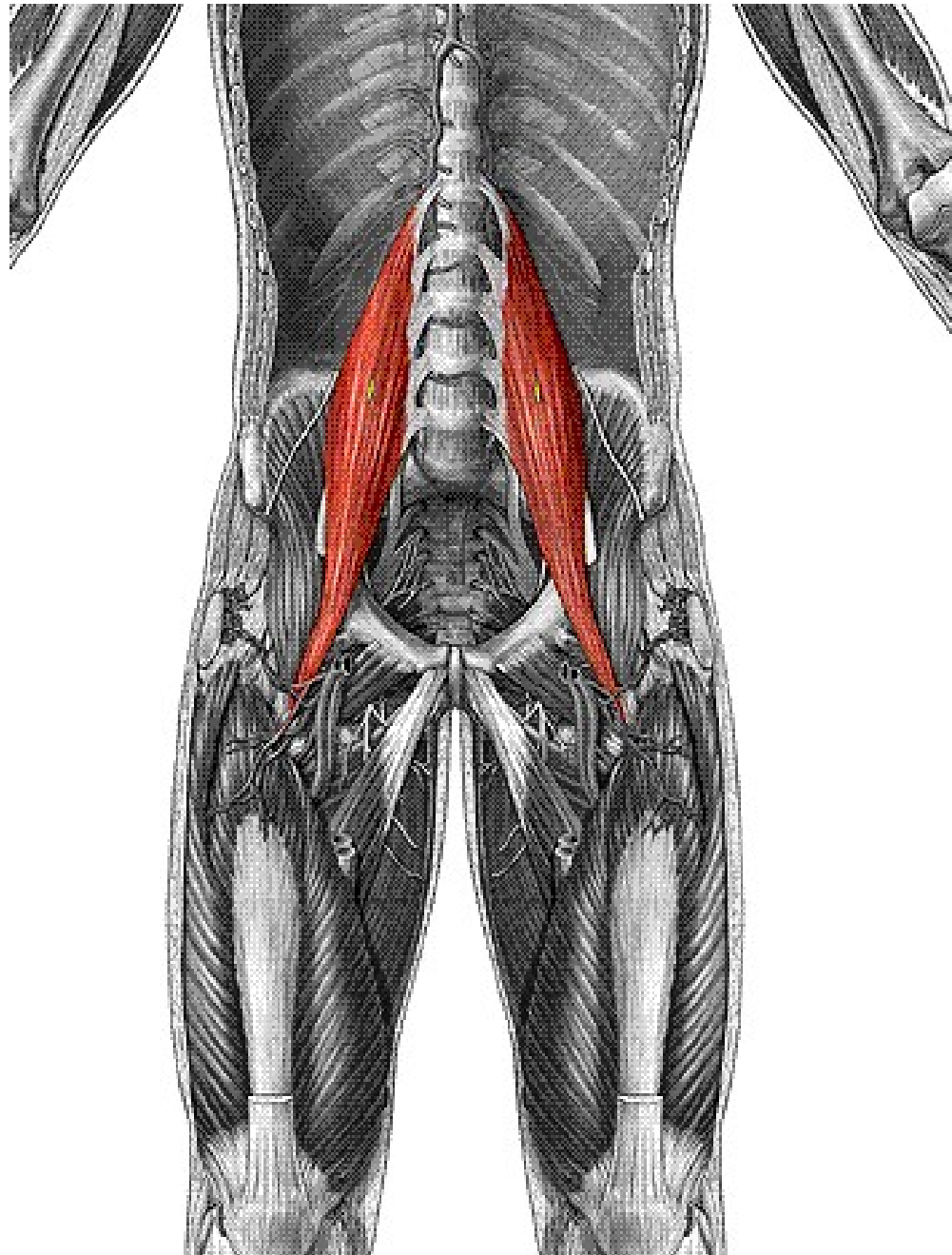
Anterior view.

Iliacus

Psoas (lundarvöðvi)

- Upptök
  - Lendarliðir (L1-L5)
    - Þvertindar allra lendarliðanna
    - Bolur neðsta brjóstliðs og allra lendarliðanna
    - Liðþófi allra lendarliðanna
- Festa
  - Trochanter minor á femur
- Hlutverk
  - Aðal flexor mjaðmar og læris
    - Flexar og laterally snýr læri
  - Getur einnig flexað bol
  - Eykur sveigju lendarliða
    - Fettar bak

Iliacus (mjaðmarspaðavöðvi)

- Upptök
  - Superior 2/3 af iliac fossa (mjaðmarspaða)
- Festa
  - Trochanter minor á femur
- Hlutverk
  - Aðal flexor mjaðmar og læris
    - Flexar og laterally snýr læri
  - Getur einnig flexað bol

